

Nr 566

Av herr Carbell m. fl., om rätt till avdrag vid beskattningen för värdeminskning å anordningar för vatten- och luftvård.

(Lika lydande med motion nr 476 i Första kammaren)

Allt större mängder kommunalt och industriellt avloppsvatten tillförs i mer eller mindre renat skick våra sjöar, vattendrag och kustområden, och vattenförbrukningen i hushåll och industrier fortsätter att öka.

Trots lagstiftning och statlig övervakningsorganisation synes de pågående saneringsåtgärderna inte kunna balansera föroreningsökningen och än mindre åstadkomma en verklig förbättring av föroreningssituationen.

Enligt vattenvårdskommitténs slutbetänkande byggs för närvarande kommunala reningsverk för ca 100 miljoner kronor per år, och med denna investeringstakt räknar kommittén att tätorternas problem skall vara »någorlunda väl lösta» vid början av 1970-talet. Att kommunerna nu kan göra så stora investeringar i reningsverk anser kommittén i hög grad bero på kommunernas möjlighet att uttaga kostnaderna genom särskilda avloppsavgifter enligt 1955 års lag om allmänna vatten- och avloppsanläggningar.

Beträffande industrien kan vattenvårdskommittén inte ange några investeringsuppgifter och inte heller någon tid inom vilken saneringen kan vara genomförd. Det kan därför förutsättas att kommittén räknar med en väsentligt längre tidrymd än för kommunerna. Orsaken kan till en del vara svårigheter att finna lämpliga reningsmetoder men får i allt väsentligt bedömas vara av rent ekonomisk natur. Även om industrien intar en principiellt positiv inställning till vattenvårdande åtgärder, vilket också kommit till uttryck i en rad åtgärder, måste saneringstakten helt naturligt anpassas så, att det internationella konkurrensläget för olika branscher inte äventyras.

Näringslivets kostnader för att motverka vatten- och även luftföroreningen uppgår till mycket betydande belopp. Eftersom fråga är om kostnader för icke produktiva investeringar, framstår de för det enskilda företaget som särskilt betungande. Den övervägande delen av kostnaderna avser sådana arbeten för vilka avdrag inte alls får åtnjutas eller får åtnjutas endast i form av årliga värdeminskningssavdrag. Då det gäller kostnader som är avdragsgilla i form av värdeminskningssavdrag är förhållandena olika beroende på om kostnaderna avser byggnader i skatteteknisk mening eller maskiner och andra inventarier. För sistnämnda grupp tillgångar kan avskriv-

ningsreglerna anses vara i stort sett godtagbara, men beträffande byggnader är avskrivningsreglerna sådana de tillämpas i praxis helt otillfredsställande. Det sagda gäller byggnader över huvud taget, men missförhållandena framstår särskilt tydligt då fråga är om kostnader för icke produktiva byggnadsinvesteringar. Enligt vår mening talar starka skäl för att avskrivningsreglerna för byggnadsarbeten, vilka utgör ett led i vatten- och luftvården, ges en särbehandling i skattehänseende. Exempel på sådan lagstiftning finns på några håll i utlandet där vatten- och luftvårdsfrågorna alltmör börjat uppmärksammas.

Då frågan om bättre avskrivningsregler för anordningar avseende vattenvård var före vid 1961 års riksdag underströk bevillningsutskottet i betänkande nr 29 betydelsen av sådana anordningar och uttalade att resultatet av allmänna skatteberedningens arbete borde avvaktas. Uttalandet får ses mot bakgrunden av att allmänna skatteberedningen vid den tidpunkten kunde förutsättas komma att relativt snart ompröva reglerna om avskrivning å byggnader i allmänhet. Enligt vad vi erfarit torde det dröja avsevärd tid innan allmänna skatteberedningen, vars arbete efter år 1961 fått en väsentligt ändrad uppläggning, kan komma att framlägga några förslag på företagsbeskattningens område. Med hänsyn till vatten- och luftvårdsfrågans speciella karaktär och då snara åtgärder är påkallade bör statsmakterna provisoriskt söka lösa frågan redan nu och inte avvakta att allmänna skatteberedningen avslutar översynen av de generella avskrivningsreglerna för byggnader och andra tillgångar.

Många skäl talar för att kostnader för vatten- och luftvård borde vara avdragsgilla på en gång vid taxeringen. Detta skulle emellertid utgöra ett visst avsteg från hittills tillämpade principer inom skattelagstiftningen. Ett i dagens läge godtagbart resultat synes kunna ernås genom att rätt införs till förhållandevis snabb avskrivning. För att undvika gränsdragningsproblem och för att få ett materiellt tillfredsställande resultat bör samma avskrivningstid tillämpas för byggnader och andra anordningar avsedda för vatten- eller luftvård som nu gäller för maskiner och inventarier, d. v. s. fem år. Alla anordningar för vatten- och luftvård bör således behandlas lika och kostnaderna kunna avdras i form av årliga värdeminskningssavdrag om 20 %.

Vi vill i detta sammanhang påpeka att praktiskt taget alla branscher inom industrien berörs av frågan om vatten- och luftvård. Det är därför av vikt att generella regler utformas; en för viss eller några få branscher speciellt avpassad teknisk lösning kan befaras leda till olikformighet.

Med hänvisning till ovanstående hemställas,

- 1) att riksdagen måtte besluta, att värdeminskningssavdrag å anordningar för vatten- och luftvård vid inkomsttaxeringen måtte medgivas med 20 procent per år; samt

2) att vederbörande utskott måtte utarbeta därför erforderlig författningstext.

Stockholm den 27 januari 1965

Erland Carbell

Bengt Sjönell

Erik Tobé

David Gomér

Folke Trana

Ragnar Lassinantti

Sigrid Ekendahl

Gösta Bohman

Mac P. Hamrin

i Kalmar

Bo Turesson

Brita Elmén

Erik Grebäck

Svante Lundkvist

Emil Elmwall